

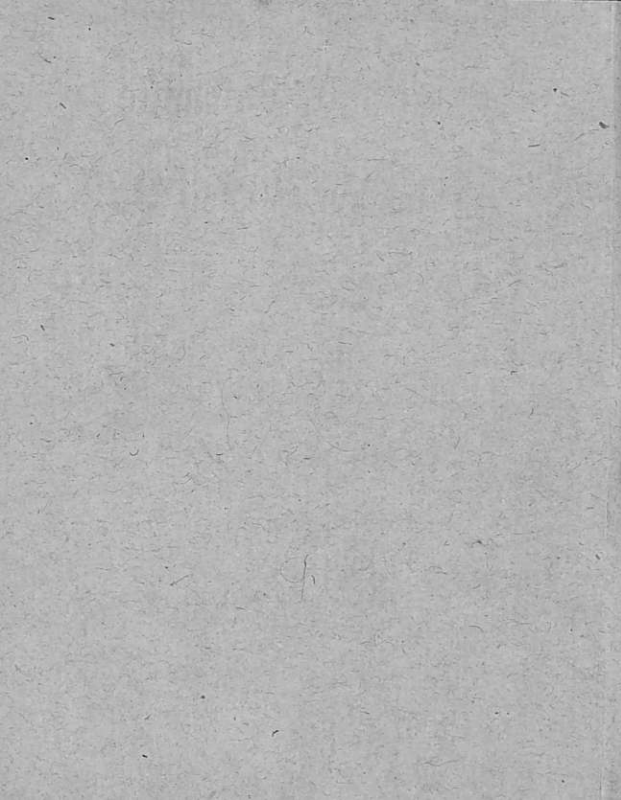
Kristillisiä Eufemista

Sapsille ja Nuorukaisille.

1.

Uddin Mattson.

Kristillisiä Lufemisia
Lapsille ja Nuorukaisille.

I.

Äidin Rakkaus.

Toellinen Tapaus.

Viidellä Kuvalla.

Verzeichnis der Bücher

aus der Bibliothek der
Königlichen Bibliothek zu Berlin

von
Johann Christian Gmelin

Verlag von
Friedrich Nicolai

in
Berlin, bey Nicolai

Äidin Kalkaus,

eli

"Lapseni, jos pahanjuoniset sinua
wiettelewät, niin älä heihin
suostu."

Toellinen Tapaus.

Wiidellä Kuvalla.

A. Rätty

Suomentanut.

Wiipurissa ja Mikkelissä,

A. Söderwallers bokförlag, 1852.

Imprimatur.

Borgå Domkapitel, den 19 Juni 1850.

På befallning:

Clas Molander.

Gräs vikku kauppias muutamassa vähässä paikkakunnassa jätti kuoltuansa waimollensa ainoasti erään vähäisen tiluksen ja seitsemän ala-ikäistä lasta, mutta lapsilla oli äitinsä kuitenni parhain tavara ja kalleus; sillä hänen hurstas ja uuttera elämänsä oli heille ihanin opetus kuin olla taitaa. Olen näitten sielun hymnyksien ohessa myös ystävällinen ja ilosa luonnoltaan, pidettiin hän kaikilta arwoissa, ja monikin luki warsin onneksensa, saada likemmin ja aseammin hänen parissa olla, hawaittuaan siitä paremmaksi ja onnellisemmaksi tulewansa.

Mainittu leski elätti perettänsä enimmittain

fankaan kutomisella ja maidon myömisellä naapurikaupungissa, ja kuin hän oli yhteisesti tuttu rehellisydestänsä, oli työllänsäki alati hyvä menestys; eikä tarvinnut pelätä kaupungin suinamiehiä, niinkuin monet muut naapurista. Wähinkin petos ja wilppi kaupassa, joka kaupungissa muissa hawaittiin ja rankaistiin, käwi haikealta hänen sydämmellensä. Hän oli wakuutettu että "wäärä waaka on Herralle kauhistus"; ja kuin muut nauroiwat ja pilkkasivat niitä, joissa tainlainen petos oli ilmi saatu: niin hän nuhteli suoraan heitä tavattomasta kewytmielisyydestensä. "Se on warsin häpeällinen asia", sanoi hän, "etteiwät Kristityt muistele tätä Lunastajansa kullaista neuwoa: mitä ihmiset eiwät sinulle te'e, sitä älä sinäkän te'e heille; eiwätkä usko sitä tilintekoa, joka kerran kaikilla meillä toistämme ja ajatuffistamme Taimaallisen Luomarin edessä tehtävä on, siitä meidän pitäsi murhettia eikä irwistellä".

Mutta hawaittiinpa hänen vielä hiljaisuudessa rukoilewan Jumalata, kääntämään näitten pölvösten sydämiä totiseen jumalisuuteen. Sillä sydämen puhtautta ei taida käytöskän puhdas olla.

Ettei tämä tunnokas waimo koskaan pannut ansaittuja rahojaan turhiin ostoksiin, mutta vieläpä liikkaisen äyriin käytti köyhäin ja tarwitsewaiisten a-wuksi, sen todistiwat kaikki naapurinsa, jotka hänen wisummin tunsiwat.

Työttömyys oli kokonansa wastoin hänen miel-tänsä; mutta perheensä täytyi ei ainoasti ennakkuu-della hänen kansansa työtä tehdä, waan hänellä oli leskenäkin miehensä kaunis tapa jalellä, että kuna-fin iltana työn päätettyä wiettää wähäistä hartau-den hetkeä lastensa ja palweljainsa kanssa, ei huo-liet mieron moittimisesta. Wanhin poikansa täytyi silloin selwästi ja hymnärtämäisesti lukea eräs luku Uudesta Testamentistä, jolloin äiti soweljaaksi näh-

tyhään myhessä, mutta hartailta sanoilla, selitti siitä heille yhden ja toisen paikan, niin että se oli hyödyksi kullekin perheen jäsenelle erittäin: — (näin koki hän lapsiansa ja perhettänsä kehoittaa nuhteettomaan waelukseen Jumalan edessä hänen pyhän Sanansa jälkeen: —) tahi teksti-sanain johdattuksesta osotti heille niitä suuria hyviä töitä, joita me jokapäiwä ruumiillisesti ja hengellisesti Jumalalta saamme, kehoittaaksensa heitä sydämmelliseen rakkauteen Herraa kohtaan; ja erinomattain neuvoi hän, kuin waan siihen tilaisuus oli, mitä ihmisen pitää tekemän, jos hänellä wilpitöin tahto on waeltaa Wapahajan askelissa ja maailmasta itsensä nuhteettomana pitää. Erinomattain tourasi nämät hartauden hetket Lauwantai- ja Pyhä-iltona. Silloin koki hän enimmittain johdattaa perettänsä haluamaan oikeata siunausta Jumalan palveluksesta, josta ei yksikään ilman tärkeää syytä woinut pois jäädä.

Hänen opetuksensa ei myös jääneet vaikutuksitta, sillä kuin hänen oma sydän oli täynnä totista Jumalan pelkoa, niin hänen sanansäki menivät sydämiin, semmenkin kuin hän joka kerta alkoi ja päätti kokouksensa hartaalla rukouksella. Nuorimpain lasten

ten piti vähintään saarnan aine muistamaan kotiin tultua, mutta iäkkäämpäin täytyi päälliseksi tietää, niin tarkeasti kuin suinkin mahdollista oli, koko pyhä päivän Ewangeliumin

tarkeituksensin, Ollen itse aina hywin

tarff. sanankuulia Kirkossa, taisi hän helposti wisä kerran muistuttaa ja sydämiin painaa niitä neuvoja, kehoituksia ja waroituksia, joita Kirkossa kuultu oli. Erinomattain koki hän tässä tilaisuudessa aina enemmän selittää heille Ratkes-
 musta, joka hänen omallakin sydämmellänsä kalliin-
 pana tavarana oli. Tätä hän ei selittänyt warsin
 saarnaten, vaan ystävällisissä kanssapuheissa, jota
 kaikki halulla kuuntelivat. Tämäpä vaikutti että
 kunkin päätti tulewan viikon kulussa jokapäivä uu-
 distaa hyviä lupauksiansa, muistellen mihin heitä
 saarnassa kehoitettu oli; äiti piti myös tästä tarhan
 waarin ja kysyi kunkin aamurukouksen päätettyä,
 tokko muistivat lupauksiansa? tokko mielivät tänään
 seurata sitä? ja iltasella tiedusti hän, mitä kunkin
 tunto ja sydän sanoi lupauksensa täyttämisestä?

Ulen itse tällä tavoin kasvatettu, ja tuntein
 omaista koettelemuksesta kuinka suuri siunaus lähtee

tainlaisesta jokapäiväisestä jumalisuuden harjoituksesta: wietti hän sitä alituisesti, vaikka se ei aina hänelle huofea ollut. Erinomattain oli hänellä siitä monasti waikeutta, koska joku uusi palvelija taloon tuli. Mutta kuin hän palveljain otossa hywin warossa oli, kohteli heitä äitillisellä rakkaudella, tuli hän myös rakastetuksi, ja sentähden ei tarwinnut kuin muut naapurinsa torailla heidän kanssansa, eikä kuunnellutkaan muitten panetuksia; niin Jumala soi hänen siinä onnistua. Hänen salaisuudensa siinä oli sydämmellinen rukous, jota ei ainoasti hän itse lakkaamatta harjoitti, waan tiesi myös perheensäkin siihen oikealla ajalla ja hetkellä totuttaa, niin että he hawaitsiwat pi'an, jos jumalisuutta oikein sydämmen rukouksella harjoitetaan, niin se tulee viimein hywin ihanaksi ja rakkaaksi toimitukseksi.

Jos joku naapureista wälistä kysyi häneltä, mi-

ten hän saapi tämän asian niin hyvin onnistumaan, joka muka heille mahdollista oli: — niin hän vastasi: ”Jos waan hartaasti ja todella tahdotaan, ja oikein al'etaan, niin kyllä Jumalakin siihen siunauksen lainaa. — Pääasia on, että ensin itse omasta koettelemuksesta tunnetaan jumalisuuden onni. Eihän ole ihme, ettei lapset ja palvelijat taiwu Jumalan pelkoon, kuin he ei nä'e vanhempainsa ja perheen vanhinten siitä huoliwan, että ensin itse waeltaa Jumalan pel'ossa ja sitte heitä taimuttaa ja johdattaa siihen. Tora ja walitus tässä ei mitään auta. Nuoriso tarwitsee totuttamista ja alituisia harjauttamista jumalisuuteen; sentähden on oma esimerkki tähän pääperustus ja harras alituinen rukous pitää sen voimassa. Se on ja pysyy Jumalan armowäikutuksena. Mutta meidän puolelta waaditaan siihen rakkautta, tarkkaa waarinottoa, kärsiwällisyyttä ja pysyiwäisyyttä.

Mutta jos joku kysyjistä tahtoi puollustaa, ja sanoi: ”Palweljaat ovat nykyään enimmäin itsepintaisia; heitä ei taida mihinkään semmoiseen pakottaa, kuin he kerran ovat päivätyönsä toimitaneet, waikkapa kunnottomastikin, niin he eivät tahdo perheen vanhimmista tietääkään. Kirkkoon heitä ei tahdo saada kuin warsin suurina Tuhlina; juoma- ja tanssi-seuroista sitä vastaan heitä ei taida mitenkään luovuttaa. Ilman Esivallatta ei voisi heidän kansansa aikoin tulla; he tietävät palweljoita tarvittavan, ja sentähden he ei paikoistaan lukua pidä, waan ennen kuin luullaankan erkanewat tiehensä: tästä syystä tähtyn siis waikka wastoin tahtoakin antaa heidän tietänsä noudattaa”.

Wastaus: Niin tosi kuin tämä walitus olla mahdane, niin on tämä pois päästäminen kuiteni suoriin tie ikuiseseen turmioon. Hyvä Esivalta taitaa tosin paljon hyvää matkaansaattaa, jos tah-

too. Mutta Esimallan palveljaat täytyisi myös kull-
 tai Seurakunnalta olla itse siihen taitutetut ja wa-
 litut. Jos kaikki perheenwanhimmat Seurakunnassa
 tekisivät liiton ottaa tarkkaa waaria kirituksesta,
 hywistä tawoista ja Jumalan pelosta perhekunnis-
 sansa, ja tahtosivat olla itse siihen hywällä esimer-
 killä johdattajana, niin kunnottominki pere pakotet-
 tais muuttamaan waikka ulkonaisesti käytöstänsä,
 ja tällä olisi jo paljon voitettu. Tarwis opettaa
 enimmittain rukoilemaan; ja kuin huonot palveljaat
 näkisivät, etteivät en i niin huokeasti taida saada
 hywää paikkaa, kuin muulloin, ja täytyvät siis nal-
 kää nähdä, jos eivät paranna itseänsä: niin tämä
 tarwe saattasi heidät kyllä tasauntumaan. Wika on
 siis ainoasti siinä, ettei monellakaan perheen wanhim-
 malla ole itsellänsäkän täyttä totta tähän asiaan.
 Ja tosin ei ole myös lihalle ja werelle warsin mie-
 luisa, itseänsä ristiinnaulita; eihän siis ole oudok-

suttawa, ettei palvelijat anna oikeata arwoa wan-
himmillensa, koska he näkewät heidän samaa tietä
waeltawan kuin hekin, ja ihan niin wáhán autuu-
destansa huoliwan kuin hekin”.

Harwoin kuultiin tämän talon emännán nain
paljon puhuvan ferrallaan. Wastustajille ei ollut
tämä warsin mieleen, mutta he hawaitsiwat, että
hán oli asiasta ainoasti liian sywästi miettinyt, sillä
heillä oli ulkonainen walitus suurempana hoppuna
kuin parannuksen teko. — Tavallisesti lausuiwat
he silloin pakanallisella omalla wanhurskauden sa-
noilla: ”Noh, ne ajat owat wielá tulossa, kelpá ru-
peaa pereineen mokomaa waiwaa näkemään? Niin
tuiki oppineita ei myöskán olla; ja muutama per-
heen wanhin ei saada mitään aikaan: sentähden on
se fiksi jääpá kuin on”. — Mutta useimmat läh-
siwät kuitenni liikutetuilla sydämmillä matkaansa.

Talon emännán taksi wanhinta poikaa antau-

tuiwat maan wiljeliöiksi, kahdella nuoremmalla sitä vastaan oli taipumus käsiniekaksi (hantwärfkäliksi). Mutta he sekä kaksii tyttäristä kaswoivat ilokseen hwasssä; hellän äitinsä neuwot heissä ei menneet hukkaan. Erinomainen siunaus oli heillä siitä, että he ottaen waaria äitinsä sydämmellisistä waroituksista pysyiwät erillään kaikista paubaawista seuroista. Monasti neuwoi äitinsä heille, kuinka nuoret, saatuaan ensin halun julkisiin huwituksiin, — ja tämä tapahtuu pivan ja helpossti — taipuwat säädyttömyyteen, kelwottomuuteen ja ylellisyyteen, niin etteiwät itsekän sitä huomaitse; kuinka he sitten tulewat laiskoiksi, huolettomiksi ja tottelemattomiksi, riitaisiksi ja häwyttömiksi työssä ja puheissa, ja kuinka erinomattain sydän tämän kautta kylmenee totiselle Jumalan pel'olle, ja kuinka wihdoin kaikki hywät vaikutukset ja Jumalan Sanan siemen sieltä katoawat. Mitä muuta pahaa koreudesta ja ylpey-

destä lähtee, kaikkea tätä ei tämä hellä äiti jättänyt selittämättä.

Sitäwaikastaan palkitsi hän lastensa kuuliaisuuden monella wiattomalla huwituksella, jonka hän heille ja heidän ystäwillensä toimitti oman katsantonsa alla.

Wanhin tyttärensä Maria oli ihan hänen laisensa. Puhtain wiattomuus oli hänen sisällisen ihmimensä kaunistus; tämä oli nähtävä hänen ulkonaisesta puhtaudestansa ja käytöksestensä. Hän wihasi kaikkea liikaista foreutta, joka olisi warsin sopimatoin hänen mielensä laadulle ja säädylle. Eräs kaunis nuorukainen, jolla eräs ihana tila oli, ja joka ihan niin ymmärtäväisesti kaswatettu oli, kuin hän, alkoi kosiota häntä, hawaittuaan hänen jumaliseksi, talolliseksi ja siweäksi tytöksi, ja saikin ilolla wanhemmilta luvan ottaa Maria puolisojensa. Heistä tu-

li onnellinen parikunta ja talonsa tuli nähtävästi puolisonsa kautta Jumalalta siunatuksi.

Toinen tytär Piisa, jolla ei tuntunut halua oleman maalaisuuteen, läksi i'äkkäämmäksi tultuaan eräälle Wallaswä'elle palvelukseen, joitten hywyydestä äiti oli ensin tarkasti tiedustellut. Hän joutui hywistä käsiä hywiin, jotka ei ainoasti hywain palveljain armoa ylistiwät, waan myös tarkasti sitä suojeliwat. Piisa tuli heti heiltä rakastetuksi ja hän sai jo muutaman vuoden perästä sen ilon, että laittaa äitillensä puolen hywin ansaitusta pal-kaastansa, joka oli monen hywän lahjan kautta suuren- nnut, lapsellisesta rakkaudestansa, ikään kuin wä- häiseksi kuitollisuuden merkiksi. Hän palveli kauwan tässä hywässä talossa, tunnustaen sen oleman suuren Jumalan hywyden kohtaansa, joka hänen siihen johdattanut oli.

Äiti oli kuitenni siitä huolellinen, ajatellessaan,

toikko nuorinki tytär samate palkinnee waiwansa, jolla hän häntäkin hoidellut oli? hän hawaitti aikanaan Vienan kewytmielisyyden, ja sentähden hän ei säästännyt mitään waarinottoa ja kärkeäwällisyyttä tätä wifaa parantaakseen; mutta turhaanpa meniwät kaikki huolenpidonsa. Tämä lapsi tuntui kaswaneen hänen rakkaudensa, uutteruudensa ja pyhäisyydensä ko'etukseksi. Kuinka monta hiljaisista huokausta nousiwat hänen äitillisen sydämmensä pohjista hänen edestänsä Jumalan tykö! — Ne pä ei menneet hukkaan; ne saattoiwat hänen itsensä nöyrään alammaisuuteen, ja tyttärelleensä wáhintái ennen loppua sielun pelastuksen.

Viena, tultuaan jo siihen ikään ettei häntä woi-
tu enää warjia lapsena pitää, tuli tutuksi erään saman ikuisen nuoren mutta funnottoman ihmisen kanssa, joka ulkonaisella liehakoitsemisellansa weti tämän kofemattoman kofonansa puoleensa. Tämä tyt-

to palveli sisuspiikana eräällä isolla herrasväellä, joitten koko talossa ei ollut häisuaan Jumalan pelosta nähtävänä. Sen sijaan vallitsi siinä ylellisyys, tuhlaus ja maailmallinen hekkumallisuus. Ei yhdenkään tämän talon väestä havaittu tahtovan oleman totinen Kristitty.

Sentähden ei Vienankan uusi ystävä tuntunut ensinkään totisesta Jumalan pelosta huoliwan. Hänen sydämensä oli kokonansa paattunut. Siksiäpä olikin koreus ja maailmalle telpaaminen hänellä päätarfotuksena; hän oli miisas olewinaan ja halwessi muita ihmisiä, jotka muka ei olleet niin siistiä ja oppineita kuin hän.

Baikka Vienä tosin oli jotenkin sokea ja puhdas tyttö, niin ei kuitenkaan mainittu ystävänsä olisi muutoin niin suuresti hänestä huolinut, jos ei Katriilla (tämä oli ystävänsä nimi) olisi ollut tarfotuksena saada Vienan vanhinta welsjeä miehensä.

Mutta Juhana ei ensinkään häneen mieltynyt. Hän ei tahtonut mokoman puolison kautta wapaehdoisesti itseänsä onnettomaksi tehdä.

Sospa toki Vienakin olisi weljensä kawoin tästä ystävästänsä ajatellut! — Mutta tämä tyttö paraka ei tahtonut kuullakkaan hellän äitinsä waaroituksia siitä pahasta, jonka tämä uusi tuttavuus tuottawa oli.

Heti hawaitti Katri, että Vienan sydän oli taipuma turhuuteen ja maailman noudattamiseen. Sospa siis Katri tarkoitti hänelle kostaa weljensä taipumattomuutta, eli arweli tulewansa häneltä ihmetellyksi, sitä ei warmaan tiedetä, mutta hän otti tämän taipumuksen warteen, jonka hän Vienassa hawaitti, saattaaksensa häntä kokonansa samalle tielle, jota hän itsekkin waelsi.

Eipä ollutkaan työläs so'aista tätä kokematointa Vienaparkaa, ja tehdä hänelle maalaisten elämätä

farwaaksi, semminkin kuin toinen aiwan kielemästi selitteli muun maailman elämän ihanaisuutta ja hywyttä. Erinomattain vaikutti hiljaisuudessa Vienan sydämmelle Katrin jutelma, että muka ollen ihmisten parissa, on parhain tilaisuus saada itsellensä mielen-mukaiista awio-miestä.

Tarkka äitinsä hawaitti pi’an suuren muutoksen tyttäresjansa tapahtuneen. Hän alkoi jo enemmän koreilla ja koki kuin suinkin mahdollista mukailta uuden ystäwänsä waatteusta. Kato, toisjään tuli hän lewäperäisemmäksi, kuin hän koskaan ennen ollut oli. Warsin äitiänsä kohtaan alkoi hän tulla tylymmäksi. Rakkesta oli jo nähtävä ettei Vienan kansa asiat hywin ole. Mutta erinomattain hawaittiin hänellä olewan aiwan ikävä ja pitkäallinen ajanwiekki, koska perefunta wietti tawallisia hartauden hetkiänsä; ja waikka hän vielä häwryn wuoksi käwi Pyhinä kirkossa, nähtiin hänen — kuin hän

milloin ei tainnut Katrin luo päästä — suurella halulla lufewaa kirjvoja, joita toinen hänelle lainannut oli, ja niillä kokonansa kietowan sydän parhaansa.

Tämä tyttären mielen muutos kävi aivan kipeältä äitin sydämmelle. Hän näki nyt ei enää muuta woivansa tehdä kuin rukoilla lapsensa edestä, koska sen sydän oli hänelle wieraantunut. Hän hawaitfi myös huokeasti Viehan pi'an alkawan etsiä saada tilaisuutta hekkumallisten ja turhain pyyntöensä saawuttamiseen. Hoffattuaan mainittuin lainakirjojen lukemisen kokonaan warastawan tyttäreltään sydämmen, tahtoi hän wähintäi tämän myrkyn ottaa hänen käsiistänsä pois. Käskyt ja vaatimukset eiwät olisi tässä mitään waiwuttaneet. Mitäs ei hellä äitin sydän te'e? Tämä jumalinen waimo tunsi tuskin nimeltään näitä kirjvoja; hän päätti siis rakkaudesta tytärtänsä kohtaan, yhtä niistä filmail-

lääksensä. Hän löysikin niissä mitä odotti, sulaa makeutettua myrkyä. Kerran kuin hän näki ajan soveljaaksi, otti hän tilaisuuden warteen, ja lausui Vienalle seuraavaisesti:

”Suoraan sanoen, tyttäreni, sinäkin olet jo paljota toisemmaksi muuttunut, kuin noita kirjvoja lukemaan rupestit. Sinä olet tullut sekä maallisissa että hengellisissä asioissa uneljaammaksi ja lewäperäisemmäksi kuin ennen, ja erinomattain kylmemmäksi Jumalatasi ja Wapahtajaasi kohtaan, hitaammaksi rukoukseen, ja tylymmäksi minua ja siskojasi kohtaan; tämä asia huoletuttaa minua suuresti, ja saattaa jo nyt minulle monta unetointa yötä! rakas tyttäreni kuule minua, luowu pois pahasta ja taimu taas senlaiseksi kuin ennen olit, muutoin sinä tulet kerran katumaan pahuuttasi, mutta myöhään, ja haawaitsemaan että minä sinua todella rakastanut olen!”

Eiena parka tunsi äitinsä lauseet todeksi. Hän tuli liikutetuksi ja päätti niitä seurata. Mutta eipä tämä hyvä aikomus ollutkaan pitkälinen. Katri kumo kaikki, mitä äiti oli kokenut taas rakentaa. —
 Vihdoin tuntui Eienalle olevan liian vaivaloista äitin kotona. Hän sanoi äitillensä ei taitawansa muka kauvemmin enää niin työttömänä olla; hän tahtosi muka lähteä palveluksesta, niinkuin Eija, onneansa kokemaan.

Äiti antoi hänelle sen myötä, mutta ei suinkaan että hän menisi samaan paikkaan kussa Katri palveli, ja johon toinen olisi hänen saattanut. Eienalle onnistuikin saada paikan eräälle kunnolliselle herrasväelle, johon hän otettiin jissuspiaaksi.

Koska hän kaiken kawyntmielishyödensä ohessa erohtkenä katkerasti itki, sanoi äiti, jonka sydän myös suuresti liikutettu oli, hänelle:

”Niin mene siis tyttäreni! tapahtukoon niinkuin sinä tahdot, minä en tahdo sinua kauvemmin pidätellä. Lohdutukseksi jätän minä sinut hyviin käsiin. Jumala olkoon kanssasi! — samate minun siunaukseni ja rukoukseni! — Elä unhota äitiäsi! — Ole uskollinen toimitukseksesi. Jospa sinua eivät ihmistenkän silmät aina taitasi nähdä, niin näkee sinua kuitenni aina Jumala. — Joutueksesi synnin kiusauksiin, ajattele Hänen päällensä! — Elä sydämmeesi luota. Elä anna rikkauden so’aista sinua, eläkä joutawain ihmisten vuheita kuule. Ole alati nöyrä ja uskollinen herrasw’ellesi. Ko’ettele niitä, joita3 ai’ot ystämiksesi tehdä”.

”Ja rakas tyttäreni, olkoon tämä kirja, jota3 jo lapsuudestasi oppinut olet, alati sinun walonasi ja oswiittasi, sinun lohdutuksesi ja suojelluksesi! Lu’e sitä jokapäiwä. Rukoile Pyhän Hengen apua! —

Käy useasti Herran Ehtoollisella: sillä se on hengellisen elämän leipä”. —

Uiti tahtoi vielä enemmän puhua, mutta ei saanut kynneltä valtaa. Hän rutisti vielä Herran Lienen sydäntänsä vastaan, ja tämä erosi liikutuksella, saatettuna kappaleen matkaa weljeltänsä. —

Koska nyt Liena oli yksinänsä, ja kynnensä eivät enää niin haikeasti waluneet, otti hän äitinsä antaman kirjan — joka oli kauniisti niwoittu Raamattu — kätteensä, siitä jotakin lohdutukseksensa lukeaksensa.

Kirjan awattua äkkäsi hän ensilehdellä seuraawat äitin omalla kädellä kirjoitetut sanat:

”Rakas tyttäreni, nämät sanat, jotka jo monta vuotta ovat minunkin sydäntäni voimallisesti wahvistaneet murheen ja ristin hetkinä, olkoot sinulenkkin wahvistukseksi ja rohwaistukseksi, joka kerta

kuin sinä sitä tarwinnet. Lu'e useasti niitä. Ne ovat parhain esipuhe tälle pyhälle kirjalle".

"Etä koskaan pidä itseäsi muuna kuin lapsena, jonka isä Jumala on. Jos sinulla on Jumalan rauha, niin sinä olet kaikista siunatuin ja lohdutetuin lapsi. Jos saanet ristiä ja kiusauksia, niin silloin olet sinä hänelle otollinen lapsi, jonka kaswantoa edistetään (gefördert wird) ristin Kouluksa. Jos lienet lanfennut ja syntinen, niin sinä olet sairas ja wihelijäinen lapsi; jos elänet synnissä ulkona Kristuksesta, niin sinä olet kadotettu lapsi. Sikäli kuins lapsena olet, sikäli on Jumalakin Isäsi. Sentähden nouse ja riennä taas hänen tykönsä. Tahi etkö sinä tunne hänen sydäntänsä, sinä kelwotoin? Wai etkös tiedä kuinka rakas ja armias hän on sinua kohtaan: niin tutki toki itseäsi, ja ajattele, mikä siihen synnä on, että Jumala wielä niin kauan kärsii sinua ja on niin pitkämielinen sinulle? Min-

käläinen liikutus lienee toki salattuna Jumalan sydämeissä, että hän vieläkin säästää sinua, vaikka jo niin monasti Hänen mieltensä pahoittanut olet”.

”Jos hänellä olisi vihollisen sydän sinua kohtaan, niin johan sinä olisit aikoi hukassa. Jos Hänellä olisi ankaran Tuomarin sydän, niin hän olisi sinut jo aikoi rankaisnut. Jos hänellä olisi talon isännän sydän, niin olisi hän sinut jo luontansa eroittanut. Jos hänellä olisi ystävän sydän, niin hän olisi jo sinuun kyllästynyt. Sentähden mitäpäsi toki arwelet Jumalan sydämestä kohtaasi? Katso hänellä on laupiaan ja armahtawan Isän sydän, joka murhettii, niinkuin se, jolta lapsensa poisryövätyt ovat. Sentähden elä pelkää eläkä hämmästy hänen tykönsä tulla; sinä olet saattawa ilon hänen sydämmellensä”.

”Jaa, rakas tyttäreni, elä koskaan pelkää hänen tykönsä tulla; sinä ilautat hänen sydäm-

mensä, waihkapa kurjuutesi kuinka suuri olisi!”

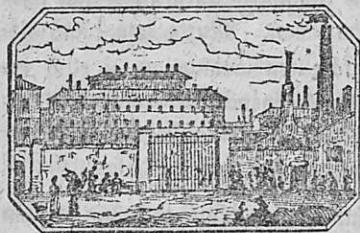
”Nämät sanat olkoot sinulle rakkaan äitisi muistoksi”.

Liena oli uudestaan sulaa khyneihin: hän alkoi melkeitrain katua, että hän eronnut oli äitistensä, joka aina häntä niin suuresti rakasti. Mutta asiata ei woinut enää muuttaa. — Hän matkusti edelleen, ajatuksissaan, ja tuli kolmantena päivänä kotoa lähdetynä uuteen taloonsa.

Dosin näkyikin, ikään kuin tämä muutos olisi ollut hyötysä hänen sydämmellensä. Muussa kirjoiteli hän wireästi äitillensä, ja kirjauksensa olivat rakkaat ja ilauttawaiset. Vuoden päästä sai äiti jo harwempaan kirjoja, ja olivat jo lyhwemmät ja kylmemmät. Sittemmin tulivat wieläi harwemmiksi ja lyhyemmiksi, ja wälistä laittoi hän hänelle

ainoasti suullisesti terveisiä. Wihdoin ie kuulunut enää mitään koko Vienasta.

Kahden vuoden kuluttua sai äiti taas wáhán pitemmán kirjauksen háneltá, jossa hán moninaisesti puollusteli ja pyysi ei paheksiimaan waitioloania, ja

ilmoitti että hán moninaisista syistä oli palkkautunut pääkaupunkiin eráásen isoon herrastaloon, jossa hán muka sai valjota

etuísamman paikan, pyytáen áitinsá suostumusta tähán muutokseen.

Mikä ei enää ollut muutettava, siihen tántyi arwattawasti áitin suostua. Mutta hán teki sen haifealla mielellá, ja kehoitti tytártáán undestaán walwomaan ja rukoilemaan, ettei hán niitten suur-

ten kiusausten kautta, kuin siellä hänellä tarjona oli, lankeemukseen joutusi. —

Mutta kuitenni Siena ei kirjoittanut mytkän viereämpään kuin tätä ennen. Puollustuksensa, häneltä siihen aikaa ja tilaisuutta puuttuvan niin isossa talossa, piti uskottaman. Mutta että tämä elämäkerta tuntui tyttarelleen maistuvan, ei ollut ensinkään äitilleen mieleen. Hänen kirjoituslaadustaankin hawaitsi hän, että hän alati vielä pysyi kewymielisyhdessänsä ja olipa vielä taipuma huwitukseinkin.

Oltuaan parin vuotta tässä talossa, ja kuin hän näköjään tuntui pysyvän siinä herrasväkensä mielisuojioksi, oli äitikin hänestä rauhassa ja tyytyväisellä mielellä.

Mutta kuinka eikö äiti kauhistunut tultuaan wakuutukseen, että koko rauhansa ja hyvät toivonsa hänestä olivat kerrallaan turhaan rau'enneet! —

Kolmannen talven al'ussa, kuin Viena luultiin uudessa paikassansa olewan, tuli kirjaus äitille, jossa tyttärensä ilmoitti paikasta erenneensa, ja että hän oli vastakäsin antawa tiedä sekä syyn siihen että miten muutoin hänen kanssansa käypä oli. Hän anoi ainoasti, jo monen ajan kuluttua, äitinsä ja siskoensa rakkautta.

Turhaan odottivat nämät tätä luvattua kirjausta viikosta viiktoon.

Miti arweli jo pahoin asiat olewan. Mutta kuin ei tiedetty, kusta hän siinä isossa kaupungissa löydettävä oli: niin he ei tainneet hänelle kirjoittaa eikä hänen weljensä lähteä häntä sieltä etsimään. Mitäs oli siis muuta tehtävä, kuin odottaa ja rukoulla?

Sillä wälillä tuli talwi yhäti kowemmaksi. Eräänä kylmimpänä ja rajuisimpana iltana tuli eräs

naapureista äitin taloon, ja sanoi, että Zuhana heti meni Kestikiivariin, siellä olisi muka joku joka tahtosi puhutella häntä.

Hän läksi ja kuletettiin vierasten huoneeseen. Siellä istui eräs waimonen henki, ja itki katkerasti. Tämä oli koku-

nansa kurjuuden ja suurimman wihelijäisyyden tilassa. Synissä piteli hän wakaiista muutaman wiihon vanhaa lasta, joka oli melkeittäin jäähmettyneenä kylmästä. Waimo parkasi surkealla äänellä Zuhanan äkätyä.

Tämä oli onnetoin Piena!

Mikä kohtaaminen? Zuhanan ei tainnut kau-

histuksesta ja surkuttelemisesta alussa sanaakan suustansa laskea. Kaikki läsnäolevatkin itkivät.

Viristettyään ensi-aimyksensä, kiiruhti Suhana saattamaan sisärtänsä ja hänen winisewää lastansa tästä paikasta pois. Mutta mitenpäs salata äiciltä, että tyttärensä häntä niin liki oli? — Tuumailemisiin puuttui aikaa. Hän riensi kotoa. Kalpea muotonsa ja äimäyksensä ilmoitti jo kylliksi äitille raskaan sanomansa. Mitä arwasi heti asian, ennen kuin hän ennätti sanaakan wirkkaa, ja oli jo kotoa pois, ennen kuin hän taisi häntä seurataksaan. ”Minun Vienani, minun onnetoin Vienani!” — näitä sanoessaan riensi hän Kestikiivari huoneeseen — lankefi tyttärellensä kaulaan — ja katkerat kyneleet huojensivat wihdoin hänen sydämensä. — —

Niin suojattuna kuin suinkin mahdollista oli, asteli nyt tämä onnetoin, tukeutuen äitinsä ja wel-

jelsä kásiwarrelle, samaan taloon, joka muutama vuosi sitten oli mielestánsá hánelle jo ohtaaksi tullut. Hänen lastansa, joka oli wuoteiseensa kááritty, kantoi wapisewa áitinsá.

Kuumillinen holhominen oli nyt suurimmašti tarpeeseen. Sillä molemmat, seká tytár että lapsu-kainen, olivat aivan tukalassa tilassa. Wanha, hurstkas ja hellá áitinsá koki parastansa, miten suinkin jaksoi, náitten awuksi. Eáákári, joka seuraavana páiwána ha'ettiin, ilmoitti salaisešti, ettei lapsi ollut enää henkiin jääpá, áitiki oli muka suuressa waurassa.

Lapsi kuolikin seuraavana páiwána. Lienalle oli táma uusi pisto sádámelle ja terwendelle. Hán huononi páiwá páiwáltá. Ei ainoasti tauti ja kurjuus, waan myös salainen tunnon waiwa kalwoi hánen elámátánsá. Mitá suuremmalla rakkaudella áiti ja weljensá hántá holhoilivat, sitä mahdotto-

mammaksi ja wihelijäisemmäksi tunsi hän itsensä omisja silmiänsä. Hänen kewytmielisestä kadotettu onnensa, joka hurstkaalla äitiänsä häntä kaswat-taisiansa suurimvana tarkoituksena oli, saattoi hä-nen monta katteraa kynneltä wuodattamaan; ja kuin hän taisi puhua, soimaili hän itseänsä suu-resti, ja anoi äitiänsä itseänsä wähemmin rakasta-maan; sanoden ansaitsewansa ainoasti ylenkatsetta ja kowuutta, korkeimmittain surkuttelemista, mutta ei yhtään helleyttä itseänsä kohtaan.

Mitiltä särki tämä sydäntä, koska hän lapsi-parhaansa koki toki wähimmästikin lewolliseksi saat-taa. —

Kiikoin oloon, kuin Siena taas alkoi piriistyä ja tuli lewollisemmaksi, kertoi hän äitiänsä lankees-muksensa ja onnettomuudensa surkean tapauksen:

”Rakas äitini, minä en tahdonut uskoa teitä”,

sanoi hän, ”että minun sydämmeni niin kewytsmielinen olisi, kuin te minulle monasti rakkaudella ja vielä-
pää ystävällisellä nuhteella sanoitte. Että se ko-
konansa näin saastainen ja syntinen olisi, niinkuin
nyt, paratkoon Jumala, omaista koettelemuksestani
hawaitsemaan tullut olen, tämä oli salaisuudessa
vieläi karmeaampi minun ylpeälle luonnolleni”.

”Katriin tattuutus, josta te minua niin us-
kollisesti waroititte, ja ne kirjat, joita hän lukeak-
seni antoi, olivat minulle sanomattoman wahinkolli-
set! Uskonoppimme pyhimät totuudet, joita minä
kewytsmielisyhdessäni halweksiin tutkia, waan joita
kopia järkeni kuitenni tuomita tahtoi, tulivat minulta
pian epäiltyiksi. Olinhan minä muka jonkun ajan
kokenut uskoa, enkä kuitenkaan löytänyt autuutta ja
rauhaa Jumalan kanssa, vaikka Kaamattu näitä
Uskon hedelmiä lausui. Mutta minä ko’in uskoa,
ennen kuin opin tuntemaan omaa syntistä luontoani.

Minä tahdoin uskoa päällä, ennen kuin sydämmellä siihen haluakkaan oli. Minä tahdoin uskoa ilman rukousta, omasta jär'estäni ja voimastani, ilman ajattelematta, mitä Kattismus minulle jo lapsuudessaani opettanut oli. Koko sieluni ja sydämmeni riippui kiini maailmassa, ja minä arvelin kuitenni woivani uskoa!" —

"Kewytmielisyhdelleni oli siis autuuden asiat pi'an suurimpana rasituksena. Teidän alati walwo-
wa silmänne, teidän alituinen ja wilpitöin Sumalan pelkonne ja hiljaiset huokauksenne, jotka minä kyllä hawaitsin, pel'oittivat minua. Teidän luonanne en tainnut minä wapaasti ajatella ja elää, kuin tahtonut olisin; sentähden kiiruhdinkin minä wihdoin luon-
tanne niin wiiwyttelemättä pois."

"Eroaminen teistä, teidän hurskaat unhottamattomat sananne, Katrista luopuminen, hyvä paik-

ka, johon te minut saatoitte, ja warmaankin hartaat rukouksenne ja Jumalan näkymätöin käsi, warjelivat minua jonkun ajan hillimättömydestä.”

”Minä rukoilin, lu’in Jumalan Sanaa, nautitsin pyhää Ehtoollista, ja elelin hiljaan itsekseni.”

”Mutta minun kääntymiselläni ei ollut kuitenkaan oikeata perustusta. Tämä oli entiselle kewymielisyydelleni, maailmaa hywäilemiselleni ja sydämeni sokeudelle rakettu. Minä ha’in jumalisen olon warjoa, enkä sen voimaa. Minä en siis löytänyt kån sitä, ja sentähdän ei tarwittufan muuta kuin tottumusta uuteen tilahani ja herraswäen tyytywäisyyttä kanssani, niin minä olin uudestaan sowaistu maailmalta. Warsin ulkonaiset jumalisuudeni harjoituksetkin alkoivat minua jo kyllästyttää. Uudet tuttavuudet ja oloni suloisuudet herättivät uusia haluja; tahi uudistivatpa entisiäkin minussa.”

”Eräs tilaisuus oppiakseni tuntemaan pääkaupunkia ja sen huvituksia, herättivät minussa entisen halun sinne muuttamaan. Minä sainkin sen heti toimeen. Oh minua poloista, minä vielä yli puhuttelin teitäkin silloin siihen suostumustanne antamaan!”

”Deidän minulle lahjoitettu Raamattunne, jota minä en koskaan ilman lewottomuutta ja haikeutta katsella tainnut, waikka minä sitä en enää lufenut, ja ne sanat, jotka te siihen kirjoittaneet olitte, — ja jotka painuivat sywältä minun sydämmeheni — muistuttivat myös minulle monasti teitä rakas äitini ja minun kaswatukseni — minä tunnustan, kokonansa wastoin minun tahtoani.”

”Tämä oli toki ainoa wälitappale, mikä minua vielä jonkun ajan jotenkin suojeli. Mutta se elämän laatu, joka paikasani oli wallan päällä, weti minut erinomaisella tavalla puoleensa.”

”Wapcat hetkeni — ja niitä oli minulla paljon, kuin oli paljon palveljoita — taisin minä wietää, kuin minä tahdoin; herraswäki siitä ei huolinnut. He eiwät walwoneet meidän tapaimme ylitse; kuinhan me waan täytimme toimituksemme ja olimme funnialliset. Minuapa vielä päälliseksi ylistettiin muita paremmaksi.”

”Tämä maistu hywältä minun kopealle luonnolleni; ylistys oli minulla lohdutuksena, koska sydämmeni tahtoi minua tuomita, ja wälifappaleena minua vielä enemmän suruttomuuteen wajottamaan.”

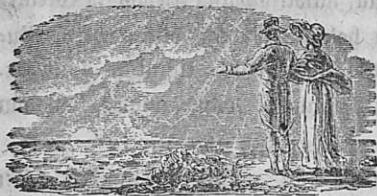
”Nyt minä en ruwennut Kirkoßsakaan käymään; siihen ei ollut aikaa, ja taloßsani pilkattiin koko Jumalan palwellusta. Raamattuun minä en tohtinut enää katsahtaa; Jumalan Sana ei löytänyt siis wähintäkään tietä minun wihelijäiseen sydämmeheni. Mutta kyllä minulla oli Sunnun-

taina aikaa kånskennellä ulkona ja huwitus-pai-
koissa. Maallisia huwittawaisia kirjoja lu'eskente-
lin minä suurella halulla, wálistá sitä myöten. Ru-
koukseen minä en enää ollut ensinkån taipuwa.
Herran Ehtoollisellekaan ei ollut minulla yhtään
halua.”

”Tällä tavoin tuli minun sydämmeni alati
heikkumallisemmaksi, paattuneemmaksi ja sokeammaksi.
Rahaa myöskån minulta ei puuttunut; minä taisin
süis koreilla, ja sen kautta tulla enámmin silmäilyksi ”

”Näin, áitini, jouduin minä siihen onnettomaan
tuttavuuteen erään aateliemiehen kanssa, jolla to-
sin oli makea kieli, mutta kuitenni myrkký sydám-
messá. Minä en sitä alussa hawainnut, ettei mi-
nun maallinen mieleni ja turmeltunut lihani tahto-
nut siitä hawaita. Minä olin mielestäni jo joutu-
nut siihen tilaan, jota minä jo niin monta vuotta
tarhoittanut olin.”

”Tuttamuudesta tuli ystämyys, ystämyydestä

rakkaus, rakkaudesta amion lupaukset — ja tästä wihdoin lankeemiseen!”

”Ah äitini — kuinka wihelyäiseksi minä nyt tunsin itseni! Ensin waiwasi minua kauheasti wiettelääni äkkinäinen kylmyys ja mielen muutos kohtaan, koska minä hänelle tilaisuuteni ilmoitin. Minun kyyneleeni ja rukoukseni eivät liikuttaneet häntä ollenkaan. Wähäinen rahalahja, jota tarwe minun pakotti vastaanottamaan, ja hänen katoamisensa oli kaikki, mitä minulle palawasta rakkaudestaan ja jälle jäänyt oli.”

”Silloin heräsi minussa se jo niin kauwan kawottu peräänajatus tilani ylitse — minä näin

sen häpiän kuin minua odotti, sen pilkan, jota minä en wälittää tainnut, sen awuttomuuden, jossa minä tunsin itseni olewan.” —

”Onneni oli siis kokonansa ja i’äksi kumottu!” —

”Ja nyt vasta astuitte te, rakas äitini, henkessä minun silmiini. — — D! minä olin milt’ei waiyua wihelijäisyydestä.” — —

Tässä hän ei tainnut enämpätä puhua; — äitinsä muodatti myös katkeria surkuttelemisen kyyhneliä — hän likisti tytärtänsä palawimmalla rakkaudella, lausuen: ”D onnetoin lapsi parkani, rauhoita itsesi — minun sydämmeni tahtoo hal’eta — minä rakastan sinua suuresti, ja wieläpä enämmin kuin ennen!” —

Hetkeisen kuluttua kertoi Viena edelleen tapuustansa:

"Onnettomuuteni ei ollut siinä vielä kyllä. Jumalan kaikkivaltias käsi oli raskaasti minun pääläni. Näin hirmuiseksi minä en koskaan vielä Jumalata tuntenut. Minä tahdoin rukoilla — mutta en tainnut; minä tahdoin häntä liikuttaa armahdamaan itseäni — mutta minuista tuntui ikään kuin vihasansa olisi minulle sanonut: "Mitäs otat minun liittoani suuhusi, koska kuitenni kiritusta vihaat, ja heität minun Sanani selkäsi ta'a?" Ps. 50: 16, 17. — Sitä sielun tuskaa en taida selittäääkän, jota minä tunsin, ja se lisääntyi yhäti suuremmaksi!"

"Minun täntyi waikka wäkisin kokea salata tilaisuuttani niin kauvan kuin suinkin mahdollista oli. Tämäpä oli waikkeinta! Jos minä olisin tainnut itkeä ja salata itseni kaikkein ihmisten silmiltä, niin olisin minä tainnut huokeammin kärsiä onnettomuuttani." —

"Oh! tätä ennen arvelin minä kaiken maailman oleman itselleni avoina, ja jos muka yhdessä koki ei ollut mieleinen olo, niin taitasihan minä muu'alle päästä. Nytpä en tiennyt kuhun olisin tainnut pa'eta. Eikä ainoasti oma, waan lapseni tulewa onni huoletutti minua suuresti." —

"D! kuinka monasti minä teitä, rakas äitini, muistelin, sitä onnellisuutta, jota luonnanne halveksin, ja josta minä nyt kokonansa eroitettu olin. Sillä teidän silmiinne en tahtonut enkä taitanut minä koskaan tulla."

"Mutta mitäpä oli minun tehdä? Silani ei tainnut enää kauvemmin salassa pyyhä. Herraswäki eroitti minut surkutellen luontansa."

"Sillä välillä oli jo talwi käsisä. — Minun täytyi ottaa pakoni erään kōyhän waimon luo, ettei minulla ollut waraa antautua lasten ämmien hoittoon."

”Täällä oleskelin minä siis kurjuudessa. Mutta eipä ulkonainen kurjuuteni tuntunut minusta enää niin rasittavalta kuin sisällinen. Sydämmeni tuomitsi minua ja tunto waiwasi kauheasti. — Nyt oli minulla kylliksi aikaa ja taipumustakin tutkia sisällistä ihmistäni. Ah, kuinka suuren muutoksen minä koeteltuani siellä hawaitsin! — Minua waiwasi ei ainoasti hywä lankeemiseni; waan minä näin myös, kuinka tämä lankeemus lukemattomia muita syntejä myötänsä toi, joita minä en syntinä pitänyt, ennen kuin tämän hedelmän siitä näitin. Minä näin, kuinka minun sydämmeni oli ollut ilman kunnioittamusta, rakkautta ja kiitollisuutta Jumalata, minun elämäni Herraa, kohtaan. Minä näin, kuinka minä hurskaan kaswatuksen hywyyden ylenkatsoin, ja monesta hywästä vaikutuksesta sydämmessäni en ollut lukua pitänyt. Minä näin, kuinka sokea minä olin Jumalan Sanassa, kuinka paat-

tunut sen rakkaille kutsumisille ja lupauksille, ja kuinka minä epäilin sen totisen Jumalan pyhimpäin varoituksia ja uhkauksia. — Nyt tunsin minä, ettei uskottomuus *) ole ainoasti lähde kaikille synnille, vaan minullekin suurimpana synnä pahuuteeni, sillä Jumala tahtoo waikuttaa oikeata Uskoa funkin ihmisen sydämissä, joka vaan todella haluaa ja rukoulee sitä Häneltä. Nyt aloin minä käyttää teidän neuwoanne, rakas äitini, ja tulinkin saatetuksi totuuden tuntoon. Kiitos olkoon armiaalle Ylhäiselle Siälle! minä tulin wakuutetuksi sydämmeni wäärystä Jumalata kohtaan. Ennen tahdoin minä hylwältä näkyä, waikka kuiteni sydämmeni oli täynnä saastaisuutta. Rukoukseni ei ollut lähtenyt wilpittömästä sydämmestä. Minulla ei ollut yhtään to-

*) Suullakseni oliji: U n g l a u b e, uskottomuus, — B w e i -
f e l, epäily — suomeksi.

tistä luottamusta Jumalaan, enkä ollut kokenut saadakkaan sitä. Minä havaitsin olevani täynnä kopeutta, omaa rakkautta ja penseyttä lähimmäistäni kohtaan; minua halutti waan saada wiettää mie-luisaa ja huwittawaista elämätä, mutta ei ahkeroida lisääntyäkseen hywyydessä.”

”Ah! minulta puuttuu puheita, selittääkseni kuinka minä alati enämmin ja enämmin tulin tuntemaan turmeukseni sywyyden.”

”Tämän lisäksi muistutti kalwawa tuntoni minulle sitä liittoa, jonka minä Jumalan kanssa kasteessa tehnyt olin — ja niin usein, pyhää Ehtoollista nauttiesani, uudistanut olin.”

”O kuinka kipeältä tämä käwi minun sydämelleni, ajatellessani, kuinka kauheasti minä mainitun liiton rikkonut ja Jumalani wihaan kehoittanut olin!”

"Eräänä tainlaisena tuuskan hetkenä oivalsin minä itkewin silmin Raamattuni. Wapiusten otin minä sen käteeni, wähintäi teidän kirjoitustanne silmäilläkseni, koska en enää tohtinut sydäntänne liikkulla. Minä tiesin teidän itseäni rakastaneen, ja tämä ajatus oli minulle jo kyllä lohdutukseksi — ainoa, jota minä silloin kykenin omistamaan."

"Ja katso, kirjoituksenne oli, ikään kuin en olisi sitä koskaan vielä lufenut, waikka minä sen jo ammon ulkoa taisin — sanoistanne leimahti kuin kirkkauden käteet minun pimeään sydämneheni; semmenkin kuin lu'in:

"Saa, rakas tyttäreni, älä koskaan pelkää hänen tykönsä tulla; sinä ilautat hänen sydämmensä, waikkapa kurjuutesi kuinka suuri olisi!" "

"Nämät sanat olfoot sinulle rakkaan äitisi muistoksi." "

"Uudestaan parahdin minä itkemään; sydämeni wankeus aukeni; jumalallisen armahdamisen wirtwoittawa wakuute wirtasi sisään; minä taisin jo hiljaisuudessa rukoillakin, ensi kerran, pitkän ajan perästä!" — —

Tätä sanoessaan wälkkyiwät silmänsä ilosta. Hän pani kätensä ristiin, silmäluomensa laskentuiwat alas, — hän tuntui rukoilewan. —

Wähän ajan perästä lausui hän edelleen: "Minä lu'in koko kirjoituksenne hartaudella ja uudella toiwolla. Kufin sana oli minuista kalliimpi kuin koko maailma. — Teidän sananne siis, rakas äitini, auttoiwat teidän onnetointa tyttärtänne turmiosta." —

"Minä wuowaisin taas ruweta alituisesti rukoilemaan — uudestaan lufemaan Jumalan Sanaa — ja tämä oli minulle siunaukseksi, rakas äitini; waiikka minulta puuttui wielä sitä täydellistä siu-

nausta, jota sydämmeni haki ja jota minä tarvitsin.”

”Tämän ohessa läheni synnyttämisen aika. Ah, jos te olisitte nähneet lastanne siinä tilassa; niin sydämmenne olisi ollut hal’eta!”

”Nyt tulin minä vieläi paremmin hawaitsemaan, maailman himoinensa katoawan. — Minun täytyi nyt itseni sitä tuntea, koska minä ennen en tahtonut uskoa syntiä ihmisten turmioksi.”

”Mutta minä en tahdo nyt ruweta lawealta surkeaa tilaisuuttani kertomaan, etten teitä liian murheelliseksi saattasi. Olen outo ja hyl’ätty siinä isossa kaupunnissa, jouduin minä heti puutokseen. Tavarani olivat kaikki jo kaupitut; talon emännän köyhyyt estä hänenkin minua auttamasta.”

”Minun rakkaan äitini huone oli nyt siis ainoa inhimillinen pakopaikkani koko maailmassa.”

”Mutta kuinka haikoa oli kohtauksemme, sitä en sanoakkan taida, sen te jo ilmankin hawaitsite.”

”Iti liikisti häntä itkein.

”Matkani näinä kowina pakaspäivinä oli hywin vaikea. O Sumala, minun wiatoin lapseni on tullut kurjuuteni uhriksi! Minä! minä olen syypä hänen elämänsä — wihelijäisyyteensä — aikaiseen kuolemaansa!”

Onnetoin alkoi surkeasti walittaa.

Pitkälinen kertomuksensa surullisesta elämästään waiwuttivat kokonansa hänen heikon woimansa. — Hän täytyi lewähtää.

Udin sydän kärsi sanomatointa tuiskaa katsellessa tytärtänsä. Mutta hän rukoili woinia ylhäältä.

Hän koki kaitkin tawoin auttaa onnetointa tytärtänsä. Kuitenni näkyi toivo ruumiin puolesta raukeawan turhaan joka päivä.

Sitä vastaan tuntui hänen sielunsa yhdati enämmin pirstyvän.

”Rakas tyttäreni,” wirkki äiti monasti hänelle, ”sinä olet nyt Jumalan armoa likempänä kuin koskaan ennen. Sinä tunnet sydämmesi syntisen turmelluksen ja jo senlaisen katumukseni, jonka ainoasti Pyhä Henki vaikuttaa. Oletthan sinä sen itsen ilmoittanut, ja siitä Luojaasi ylistänyt!

Rakas Liena tyttäreni — koska siis Pyhä Henki niin tuntuvaasti sydämmessäsi vaikuttaa, niin usko, ettei Jumala enää sinulle vihainen ole.

Tunnethan sinä Jeesusta Kristusta ja tiedät, että hän on tullut maailmaan syntisiä, eikä wanhurškaita, autuaaksi tekemään. Etsiskös hän syntisiä, jos hän mihaasi heitä? — ja saattasikös hän heitä autuaaksi, jos hän soisi heidän hukkuwan?

Sinä, rakas tyttäreni, et ole todella etsinnyt häntä, ja kuitenni on hän sinut pahoilta retkiltäsi

löntännyt. Muista, ken hän on; Jumalan ainoa Poika. Muista, mitä Hän rakkaudesta sinua kohtaan tehnyt on! sinä tiedät, miksi hän kuoli; mitä hänen kuolemansa matkaansaattaa Isän tykönsä! So lapsuudestasi olet sinä oppinut, että hän on Jumalalta meille annettu ei ainoasti wiisaudeksi vaan myös tehty wanhurskaudeksi, pyhitykseksi ja lunastukseksi.

Sinä olet kastettu hänen kuolemahansa! Hän on sinun rauhasi!

O! kiiruhda hänen armahtamistansa vastaanottamaan! Jumalan laupiaan Isän sydämmelle on Hän ainoa tie! Hänellä on woima antaa synteä anteeksi. Hänen werensä on se, joka meitä kaikesta saastaisuudesta puhdistaa.

Mene hänen tykönsä, niinkuin sinä maallisenki; Jääsi tykö pelotta mennyt olet. Rukoile, että Hän armahtaisi sinua. — Rukoile Häneltä Uskoa! Ru-

Koile lakkaamata! Katsele alati Häntä ristin päällä; hän on Jumalan Karitsa, joka sinun syntisi kantanut ja rangastuksen niistä kärsinyt on.

Hän taitaa aina autuaaksi tehdä kaikkia, jotka Hänen kauttansa Jumalan tykö tahtovat tulla. Hänen kauttansa! ei itsensä kautta!

Itsestään ei tule yksikään syntinen Jumalan tykö! Nyt on vielä aika, että heikon Uskosi vahvistukseksi alati muistat Wapahtajan lausetta: ”Tässä ei ole yhtäkään eroitusta. He ovat kaikki syntisiä, eikä heillä ole mitään kerskattavaa Jumalan edessä; ja tulevat kaikki ei ansioista vaan armosta autuaaksi, sen lunastuksen kautta, kuin Jesukselta Kristukselta tapahtunut on.

Nämät oli elämän sanat sille wähitellen kuolewalle tyttärelle. Hän seurasi rakkaan äitinsä neuwoa; hän seurasi Pyhän Hengen ääntä, joka hänen

lauttansa puhui. — Hän rukoili nöyrästi ja hartaasti Jeesusta Kristusta.

Sydämmensä tulikin yhdati lemollisemmaksi. Eosin tunsi hän wälistä haikeitakin hetkiä; mutta niitten siaan tulivat myös alati walonki ja Uskon hetket, ja näitäpä oli vielä tihämpään.

Maallinen elämänsä läheni kuitenni loppuansa. Hän tunsi sen, kuitenni kauhistuksesta.

Rakši tahtoa oli häneilä vielä maailmassa. Ensiksi, saadakseen vielä kerran nähdä kaikkia sisäriänsä ja weljiänsä, anoakseen heiltä anteeksi sitä mielipahaa, jonka hän heille saattanut oli; ja toiseksi, nauttiaakseen Herran Ehtoollista heidän kanssansa.

Näitä tahtojansa kiiruhdettiin täyttämään.

Kiifuttawainen oli tämä kohtaaminen. Sairas kärsi siinä enimmittäin. Kynneltä ei woitu puhuaakaan. Wähän woinnuttuaan kiitti Eieno heikolla äänellä erinomattain äitiä kaikesta uskollisuudesta.

deſtansa ja rakkaudeſtansa, jota hän hänelle lapsuu-
 deſtä aſti oſottanut oli; mutta erinomattain har-
 talſta rukoukſiſtansa ja äidillifistä neuwoiſtansa,
 jotka enimmittain hänen ſielunſa peläſtystä edifiti-
 wät. "Ikuiſeſti tahdon muiftaa rakas äitini," ja-
 noi hän, "mitä teille wel'ollinen olen. Ah, tää-
 lä palkitſin minä rakkautenne ainoaſti ſydäm-
 men ſurulla" — — Äiti ſuuteli häntä, ja pyyi ſääs-
 rämään itſeänſä, wakuuttaen kaikki olewan unho-
 tun, ja että hän häntä rakaaſta enemmän kuin kos-
 kaan ennen. — "Sen tiedän ja tunnen minä, ra-
 kas äitini, aiwan hyvin — mutta tuolla, tuolla ei
 pida enää khyneleet ylifteni wuotaman; tuolla on
 ikuinen ilo minunſin ylifteni olewa. Te olette mi-
 nut Kriſtufſen kautta oſottaneet Jumalan armah-
 tawan ja Iſällifsen ſydäminen tykö, ja minä olen
 nyt löytännyt perufuſtufſen, jolla minun autuuteni
 ankuri ikuiſeſti pufſyy. Jumala teitä ſunatkoon

siitä äitini!”

”Ja te rakkaat veljeni ja sisäreni, annattenko minulle anteeksi? Eaidattenko te minua, teidän syvästi lanfennutta, mutta Jumalan armoſta taas nousſutta ſiſärtänne — ſamate rakastaa kuin äitimme minua rakastaa, ja minulle anteeksi antaa? — niin antakaat minulle ſen todistukseksi kätenne, vainakaat minua sydämmellenne!” —

Kaikki itkivät. Kaikki liſiſtelivät häntä.

”No, niin nautitkaamme ſiis yhteiſesti tässä ſiſälliſessä rakkaudessa vielä viimeinen kerta Heramme Jeſuksen rakkauden atriata. Minun ſieluni halajaa Jumalata — eläwätä Jumalata! Pi’an, pi’an tulen minä ſinne, joſsa minä hänen kaſwojansa katſella ſaan. Halleluja!”

Seurakunnan Kirkkoherra, jolle asia jo oli ennen ilmoitettu, tulikin heti, ja täytti tämän pyhän

toimituksen. — Siinä ei tarvittu pienintäkään valmistusta. Kaikkein sydämet oli liikutetut, hartaat ja täynnä rakkautta. Sairas rukoili itse. Hänen muotonsa tuntui kirkastuvan. — Hän muisteli wiettelιάtánsákin ja Katria rukouksensa. Hän antoi heille sydämmestånsá anteeksi; rukoili, että hekin toki kerran tulisiwat vielä oikealle tielle, ja saisiwat armoa Jumalalta.

Synwá, hiljainen hartaus wallitsi sowinto atriaa nauttieksa.

Ylistys-wirttä lauloi myös Eiena heikolla áánellä. Loppunsa ei tuntunut enää kaukana olewan. Hän sai Herran siunauksen uskowaisella sydämmellä pelastukseksensa káikesta pahasta. — Táná hetkená oli Jumalan lásnáolo tuntuwa. —

Sairas, ollen taas yksin áitinsá ja sukulaistensa kera, kutsui rakkaansa vielä kerran luoksensa, sanoden:

"Wielä taitawat filmänne minua wâhân aika nähdä — ja sentähden tahdon minä wielä puheilla teidân kanssanne. — Pi'an owat filmâni ummistuwat. — D elkäät itkemô! ummistuwathan Ferran teidânki filmänne — mutta tuolla nä'emme me toisemme. Ylistys, kiitos ja funnia olkoon sinulle, woiton ruhtinas, joka meitä rakastanut, werelläsi meitä puhdistanut ja meitä syntisiä Sumallemme Kuninkaisi ja Papeiksi tehnyt!" — —

"Ah jospa minä voisin jättää teille ehkedes jonkun muiston Vienâstanne. Mutta minä olen köyhä!" —

"Ainoasti teille, rakas äitini, taidan minä jotain antaa, joka teille kallis olewa on."

Hän kopeloi pääalustansa. "Tässä, tämän kalliin kirjjan, ainoan lahjan, kuin minulla teiltä wielä jällellä on, ja joka minua auttanut on; joka

wiimeiseen hengen wetooni asti olkoon minun tykö-
näni; tämä kirjja olkoon teille ikuisesti kiitollisen
tyttärenne muistoksi.” — —

Hän likisti kirjaa rintaansa vasten. —

Suofaa nyt minun wahan lewähtää! Rukoilkaa
edestäni, että Jumalan rauha warjelisi minun sydä-
mmeni ja mieleni Kristuksessa Jesuksessa wiimeis-
seen hengen wetoon asti. —

Hän nukkui. — Itäpuolella tawattiin hän jo
kuolleena, Raamattu oli sydämmen päällä, ja kädet
ristissä. Suunsa tuntui myhäilewän. Rauha lois-
ti kaswoista.

Hartailta rakkauden suunannoilla jättelivät jäl-
keenjääneet omaisensa häntä hywästi. Äiti otti wa-
wisten Raamatun kuolleen tyttärensä rinnalta ikui-
seksi rakkaaksi muistoksensa.

Mutuaat owat ne kuolleet, jotka Herrassa nukkumat.

Usko mulle luja lainaa
Pääalles puhdas Jesus,
Kautt' kuolemas forjaa minua aina,
Etten erkaniä Sinust',
Sinun Sanaas minä turwaan,
Kuin viimein täältä lähden,
Ota sielun silloin tähdell'
Taiwaan iloon lujaan.

~~315. XI. 47.~~

Hartensberg,
Kristillisaal

MB 3969

X

500
1015
L. H. O'S